

JULKISEN HALLINNON TIETOHALLINNON NEUVOTTELUKUNNAN TOIMINTASUUNNITELMA VUOSILLE 2013 - 2015

1. Taustaa

Valtiovarainministeriö laatii yhdessä Suomen Kuntaliiton kanssa kevään 2013 aikana ehdotuksen toimintasuunnitelmasta. Toimintasuunnitelman käsitellään Juhtan seuraavissa JUHTA:n kokouksissa 23.4.2013 ja 4.6.2013. Juhtan toimintaa esitellään tarpeen mukaan myös hallinnon ja aluekehityksen ministeriryhmässä (Halkessa).

Julkisen hallinnon tietohallinnon neuvottelukunnasta säädetään julkisen hallinnon tietohallinnon ohjauksesta annetun lain (634/2011, tietohallintolaki) 5 §:ssä. Julkisen hallinnon tietoyhteiskuntakehityksen edistämiseksi on ministeriöiden ja kunnallishallinnon pysyvänä yhteistyö- ja neuvotteluelimenä valtiovarainministeriön yhteydessä julkisen hallinnon tietohallinnon neuvottelukunta (JUHTA). Neuvottelukunta on valtion viranomaisen, Kansaneläkelaitoksen ja kunnallisten viranomaisten pysyvä yhteistyö- ja neuvotteluelin. Neuvottelukunnassa voi tarvittaessa olla myös muiden julkisen hallinnon tietohallinnon edistämiseen osallistuvien toimijoiden edustajia. Valtioneuvosto asettaa neuvottelukunnan kolmeksi vuodeksi kerrallaan.

Ensimmäisen kerran julkisen hallinnon tietohallinnon neuvottelukunnasta on säädetty valtioneuvoston asetuksella vuonna 1988. Asetus uudistettiin vuonna 2006. Uudistuksella neuvottelukunnan tehtävät ajantasaistettiin ja täsmennettiin vastaamaan tietoyhteiskuntaohjelman linjauksia ja niiden perusteella valmisteltuja KuntaTIME- ja KuntaIT-työryhmien tekemiä toimenpide-ehdotuksia. Uudistuksen tavoitteena oli myös parantaa neuvottelukunnan toimintaedellytyksiä ja tehostaa sen toimintaa sekä uudistaa asetuksen sisältö rakenteellisesti ja säädösteknisesti selkeämmäksi.

Vuonna 2006 annettua asetusta julkisen hallinnon tietohallinnon neuvottelukunnasta on useaan otteeseen muutettu. Muutoksilla on muun muassa ajantasaistettuneuvottelukunnan tehtäviä ja laajennettu kokoonpanoa koskemaan kaikkia ministeriöitä sekä eräitä kehittäjäorganisaatioita.

JUHTA on asettanut itselleen vision, joka tukee Julkisen hallinnon ICT:n hyödyntämistrategian mukaista visiota (tavoittila vuoteen 2020) sekä mission, joka tukee julkisen hallinnon tietohallinnon neuvottelukunnasta annetun asetuksen (163/2013) mukaista neuvottelukunnan tavoitetta.

Visio: **PALVELUT JA TIEDOT KÄYTTÖSSÄ**

- Käyttäjän tarvitsemat palvelut ja tiedot saatavilla ja käytettävissä helposti ja turvallisesti
- Julkisen hallinnon organisaatioiden, yritysten ja käyttäjien yhteistyöllä kehityksen kärkeen

Missio: Neuvottelukunta tukee julkisen hallinnon tietohallinnon strategista ohjaamista ja koordinointia sekä edistää julkisten palvelujen saatavuutta, tehokkuutta ja laatua tasapuolisesti koko maassa.

Neuvottelukunnan edellinen kolmen vuoden toimikausi on ollut 1.1.2010 – 31.12.2012. Uusi asetus julkisen hallinnon tietohallinnon neuvottelukunnasta on hyväksytty Valtioneuvoston istunnossa 21.2.2013. Valtioneuvosto päätti samassa istunnossa asettaa julkisen hallinnon tietohallinnon neuvottelukunnan toimikaudeksi 28.2.2013 - 28.2.2016.

2. Neuvottelukunnan toiminnan tavoitteet ja tehtävät

Julkisen hallinnon tietohallinnon neuvottelukuntaa koskevan asetuksen ensimmäisessä pykälässä todetaan neuvottelukunnan tavoitteista seuraavasti. Julkisen hallinnon tietohallinnon neuvottelukunnan (JUHTA) tavoitteena on tukea julkisen hallinnon tietohallinnon strategista ohjaamista ja koordinoitua sekä edistää julkisten palvelujen saatavuutta, tehokkuutta ja laatua tasapuolisesti koko maassa.

Neuvottelukunnan tehtävänä on tietohallintolain 5 §:n mukaan edistää julkisen hallinnon toimintatapojen ja palveluiden tuotantotapojen uudistamista ja käyttöönottoa tieto- ja viestintätekniikkaa hyödyntämällä sekä antaa julkisen hallinnon tietohallintoa koskevia suosituksia. Säännökset neuvottelukunnan päätöksenteosta ja toiminnan järjestämisestä sekä tarkemmat säännökset neuvottelukunnan kokoonpanosta ja tehtävistä annetaan valtioneuvoston asetuksella (163/2013).

Neuvottelukunnan tehtävistä säädetään asetuksen kolmannessa pykälässä seuraavasti. Sen lisäksi, mitä julkisen hallinnon tietohallinnon ohjauksesta annetun lain (634/2011) 5 §:n 2 momentissa säädetään neuvottelukunta:

- 1) Toimii tarvittaessa julkisen hallinnon sähköiseen asiointiin ja tietohallinnon kehittämiseen, julkisen hallinnon tietohallinnon strategisten suunnitelmien toimeenpanoon sekä kuntien verkostomaiseen tietohallintoyhteistyöhön liittyvien tehtävien valmistelun ohjausryhmänä;

JUHTA toimii julkisen hallinnon ICT:n hyödyntämisstrategian toimeenpanon ohjaajana ja toimenpiteiden seuraajana.

- Seuraa ja linjaa valmistelun alla ja toteutuksessa olevia merkittäviä julkisen hallinnon ohjelmia, hankkeita ja projekteja, jotka koskettavat niin valtionhallinnon kuin kuntasektorinkin kehittämistoimia.
- Edistää valtion ja kuntien välistä verkostoitumista toimintaa asettamiensa jaostojen ja muiden yhteistyöelinten avulla.

- 2) Edistää ja seuraa julkisen hallinnon tietohallinnon ohjauksesta annetun lain nojalla tehtävää kokonaisarkkitehtuuryötä ja yhteentoimivuuden kehittämistä;

JUHTA toimii julkisen hallinnon kokonaisarkkitehtuurin johtoryhmänä ja johtaa julkisen hallinnon yhteistä arkkitehtuuryötä. JUHTA ohjaa ja seuraa JHKA-jaoston toimintaa.

- Vastaa arkkitehtuurin johtamisprosessista
- Hyväksyy julkisen hallinnon kokonaisarkkitehtuurin arkkitehtuurilinjaukset (periaatteet, tavoitteet, tavoitetilojen arkkitehtuurikuvaukset)
- Hyväksyy julkisen hallinnon arkkitehtuurin muutospyyntöjä ja muutosehdotukset
- Hyväksyy julkisen hallinnon kokonaisarkkitehtuurin kehittämispolun
- Ohjaa julkisen hallinnon arkkitehtuurin kehittämishankkeita ja toimeenpanohankkeita arkkitehtuurinäkökulmasta.

JHKA-jaosto valmistelee JUHTA:lle kokonaisarkkitehtuurin kehittämispolun sekä yhteisiä arkkitehtuurilinjauksia ja kuvauksia hyväksyttäväksi. Proessin ensimmäisessä vaiheessa JUHTA ottaa kantaa ja hyväksyy esitetyn arkkitehtuuryön toteuttamisen (muutos olevaan arkkitehtuuriin, uusi arkkitehtuurilinjaus) ja hyväksyy toteutussuunnitelman. Käynnistettäväksi hyväksytystä työstä tuodaan sen jälkeen JUHTA:n käsiteltäväksi ja kantaa otettavaksi työn välitulokset, sekä lopulta hyväksyttäväksi työn lopputulokset. JUHTA hyväksyy lopputuloksen joko sellaisenaan tai muu-

toksin. JUHTA voi perustellusta syystä myös hylätä sille esitetyt suunnitelmat ja väli- tai lopputulokset ja lopettaa niiden jatkokäsittelyn.

- 3) Edistää julkisen hallinnon perustietovarantoja hallinnoivien organisaatioiden yhteistyötä, parantaa perustietovarantojen yhtyeentoimivuutta ja tietojen saatavuutta sekä seuraa ja edistää julkisen hallinnon tietohallinnon ohjauksesta annetun lain 10 §:ssä tarkoitettuihin tietojärjestelmiin talletettujen tietojen käyttöä;

JUHTA:n tehtävänä on edistää ja seurata Perustietovarantojaoston toimintaa seuraavilla tehtävä-alueilla:

- JulkICT strategian perustietovarantoja koskevien linjausten toimeenpanon edistäminen ja seuranta
- Perustietovarantojen hyödyntämiseen tarkoitettujen rajapintojen toteuttamisen tukeminen
- Julkishallinnon tietopalveluiden maksuttomuuden vaikutusten seuranta
- Erityisesti kunnille tapahtuvien tietojenluovutusehtojen yhdenmukaistaminen
- Kunnille suunnattujen tietoyhdistelmien tietosuojariskien analysointi
- Perustietovarantojen ja avoimen datan välinen rajanveto
- Perustietovarantojen laadun varmistaminen
- EU:n yleisen tietosuojasetuksen valmistelun seuranta ja voimaantulon vaikutusten arviointi ja koordinointi

- 4) Osallistuu julkisen hallinnon tietohallintoyhteistyöhön liittyvien järjestelyjen valmisteluun ja tekee järjestelyjä koskevia ehdotuksia;

JUHTA seuraa ja tukee kuntasektorin ja eri ministeriöiden kehittämishankkeita ja niihin liittyviä tietohallintoyhteistyön ja rakenteiden kehittämistä.

- Linjaa ja tukee julkisen hallinnon ICT-strategian toimeenpanoa ja siinä tunnistettuja kehittämiskohteita.
- Esimerkkejä näistä kohteista ovat; Kuntauudistuksen ICT-tuki ja sen yhteydessä kehitettävä kuntasektorin tietohallintomalli, valtion yhteinen ICT-palvelukeskus (TORI) ja sen tuomat uudet rakenteet.

- 5) Tekee ehdotuksia tieto- ja viestintäteknikan hyödyntämisen ja julkisen hallinnon tietohallinnon kehittämisen kannalta tärkeistä selvitys-, pilotti- ja kehittämishankkeista;

- JUHTA:lla on mahdollisuus käynnistää esimerkiksi JulkICT-strategian toimeenpanoon tai JUHTA:n asettamien jaostojen toimintaan liittyviä selvitystehtäviä.
- Hankkeet voivat liittyä myös kunta- ja valtionhallinnon uusien palvelumallien ja rakenteiden kehittämiseen (esimerkiksi Asiakaspalvelu 2014-toimintamalli)

- 6) Edistää tietoturvaluutta ja -tietosuojaa sekä hyvää tiedonhallintatapaa julkisen hallinnon toimintatavoissa;

- JUHTA kuulee tietoturvaluuden ja tietosuojan asiantuntijoita säännöllisesti siitä, mitä toimenpiteitä ko. asioiden osalta on kehityksen alla sekä kansallisilla että kansainvälisillä foorumeilla.
- Seuraa VAHTI suositusten valmistelua ja pyrkii edistämään niiden käyttöä julkisen hallinnon organisaatioiden toiminnassa.

- 7) Seuraa julkisen hallinnon tietohallintohankkeiden rahoitusta ja edistymistä sekä tekee rahoitusta ja hankkeiden tavoitteiden edistämistä koskevia ehdotuksia;

JUHTA seuraa, ohjaa ja tekee ehdotuksia julkisen hallinnon yhteisistä tietohallinnon kehittämishankkeista, niiden tavoitteista ja rahoituksesta.

- Käsittelee valmistelun alla olevat kehittämishankkeet, joiden toteuttamista esitetään rahoitettavan valtioneuoksista leikattavalla rahoituksella.
- Seuraa ja linjaa näiden hankkeiden tavoitteiden toteutumista

- 8) Antaa lausuntoja julkisen hallinnon tietohallinnon ohjauksesta annetun lain 11 §:n 1 momentissa tarkoitettujen valtioneuvoston asetusten valmistelusta sekä muista neuvottelukunnan toiminnan tavoitteiden kannalta merkittävistä asioista;

- Lainkohdassa tarkoitettujen sähköisen asioinnin toteuttamisen edellytyksenä olevista sekä asiointipalveluihin liittymistä tukevista yhteisistä tietoteknisistä ratkaisuista ja ratkaisujen käytön laajuudesta annettavan valtioneuvoston ase-

tuksen antamista asiassa on kuultava julkisen hallinnon tietohallinnon neuvottelukuntaa.

- Tietohallintolaissa säädetyn kuulemisvelvollisuuden lisäksi JUHTA voi tarvittaessa antaa lausuntoja myös muista sen toiminnan tavoitteiden kannalta merkittävistä asioista.

9) Tekee tehtäviensä hoitamista koskevan toimintasuunnitelman;

10) Suorittaa muut neuvottelukunnan toimialaan kuuluvat valtiovarainministeriön määrittämät tehtävät.

Neuvottelukunta on asettanut tehtäviensä toteuttamiseksi pysyviä jaostoja. Pysyvinä jaostoina neuvottelukunnan yhteydessä toimivat JHS-jaosto, perustietovarantojaosto ja kokonaisarkkitehtuurijaosto. Neuvottelukunta voi lisäksi teettää erillisiä selvityksiä, jotka tukevat neuvottelukunnan toiminnan tavoitteita. Neuvottelukunta seuraa ICT2015-ohjelman linjauksia ja toimeenpanoa sekä sovittaa yhteen niitä JulkICT-strategian toimenpiteiden kanssa.

Neuvottelukunta priorisoi tehtäviään tilanteen vaatimalla tavalla sekä kohdistaa toimintansa siten että se tukee parhaalla mahdollisella tavalla JUHTA:n asettamaa visiota, missiota sekä asetuksen antamia tehtäviä. Neuvottelukunta kiinnittää erityistä huomiota seuraavien kohteiden seurantaan:

- Julkisen hallinnon kokonaisarkkitehtuurissa on tunnistettava yhteiset kohdealueet sekä kuntasektorin kohdealueet, näissä kuvauksissa on pyrittävä toimintalähtöiseen kuvaamiseen. Tällä hetkellä toiminta-arkkitehtuurin tunnistaminen ja kuvaaminen eri kohteissa on haastava tehtävä.
- Julkisen hallinnon tietohallinnon ”iso kuva” puuttuu, toimintaympäristön kokonaisuus ja siihen liittyvät ohjaussuhteet on selkeytettävä. Julkisen hallinnon ICT-strategia ja sen toimeenpano otetaan tässä lähtökohdaksi. Hyödynnetään muiden maiden ja toimijoiden kokemuksia ja seurataan eri toimijoiden kehittämisen vuosikelloja.
- Toiminnan kehittämisessä tulee keskittyä vaikuttavuuden ja tuottavuuden parantamiseen. Eri toimijoiden yhteiset kehittämiskohteet ovat hämärtyneet, palvelut ovat sirpaloituneet, näitä kehittämistoimia tulee ohjata yhteisillä suosituksilla. JUHTA:n tulee edistää asiakaslähtöisten palveluiden kehittämistä.
- JUHTA:n tehtävänä on edelleen hallita isoja kehittämiskokonaisuuksia, joista JUHTA:lle raportoidaan säännöllisesti. Hankesalkun hallinta toimii tässä apuvälineenä, josta nähdään hankkeiden kokonaistilanne. Huomiota tulee kiinnittää horisontaaliseen yhteistyöhön eri ministeriöiden ja kuntasektorin välillä.
- VM:n rooli on luoda puitteet yhteisille prosesseille ja JUHTA:n tulee valvoa, että nämä puitteet toimivat. Yhteisiin ratkaisuihin liittyvät aloite- ja päätösprosessit tulee selkeyttää.

Neuvottelukunnan toiminta rahoitetaan vuosina 2013 - 2015 momentilta 28.90.20 (*Valtion ja kuntien yhteiset tietojärjestelmähankkeet, siirtomääräraha 3 v.*).

Valtiovarainministeriö tekee neuvottelukunnan toimintaa koskevat rahoitukseen liittyvät päätökset.

3. Neuvottelukunnan toimintamallit, käytännöt ja viestintä

Neuvottelukunta pyrkii toiminnallaan avoimeen vuorovaikutukseen julkisen hallinnon eri toimijoiden kanssa. Käytännössä tämä tarkoittaa neuvottelukunnan toiminnan uudelleen tarkastelua, toiminnan avaamista, viestintää ja vuorovaikutusta eri medioissa ja viestintäkanavissa.

Neuvottelukunta kokoontuu säännönmukaisesti kahden kuukauden välein. Kokousten asialistat valmistellaan sihteeristön ja puheenjohtajien kanssa yhteistyössä. Kokousten

asialista ja esiteltävät aineistot julkaistaan noin viikko ennen kokousta, jotta jäsenillä on riittävä aika tutustua aineistoon. Aineistojen sisältö pyritään pitämään tiiviinä, esittelyiden tulee tähdätä päättävään, linjaavaan tai kantaa ottavaan päätökseen.

JUHTA:n toiminta on kuvattu valtiovarainministeriön verkkosivulla www.vm.fi / Julkisen hallinnon ICT / Julkisen hallinnon yhteistyöelimet / Julkisen hallinnon tietohallinnon neuvottelukunta. Suora osoite sivulle on:

(http://www.vm.fi/vm/fi/16_ict_toiminta/07_yhteistyöelimet/01_juhta/index.jsp)

JUHTA:n ja sen alaisten jaostojen aineisto julkaistaan JulkICT:n wiki portaalissa, osoitteessa <https://wiki.julkict.fi>. Julkaistava aineisto on julkista ja portaaliin ei vaadita kirjautumista. JUHTA avaa keskusteluosion myös LinkedIn sivustolle JulkICT sivuston yhteyteen, jossa käsitellään mm. JulkICT-strategian sisältöä ([Keskustele strategiasta LinkedInissä](#)) sekä muita julkisen hallinnon merkittäviä ICT-kehittämissasioita. LinkedIn sivustolle avataan valmistelun alla olevista asiakokonaisuuksista keskusteluita, joihin aktiiviset asian tuntija ja myös JUHTA:n jäsenet voivat osallistua. Keskustelua seuraa ja johtaa asiakokonaisuutta valmisteleva virkamies.

Neuvottelukunta kiinnittää erityistä huomioita seuraaviin toimintatapoihin ja eri kohteiden seurantaan:

- Neuvottelukunnan lisää avoimuutta omaa toimintaansa kohtaan. Tämä tarkoittaa mm. markkinointiviestintää ja sosiaalisen median hyödyntämistä. Sosiaalisen median kanavista voidaan hyödyntää esimerkiksi otakantaa.fi, LinkedIn ja Twitter. Sosiaalisessa mediassa mukana oleminen vaatii myös resursseja (keskustelujen avaaminen, ohjaaminen ja moderointi). Resurssien ja toimintamallien on oltava selvillä ja hallinnassa ennen keskustelujen avaamista. Tietoa neuvottelukunnan toiminnasta jaetaan myös uutiskirjeen muodossa, jossa hyödynnetään jo olemassa olevia VM:n ja Suomen Kuntaliiton uutiskirjeitä.
- JUHTA:n tulee kiinnittää huomiota omaan markkinointiviestintäänsä ja tuottaa ajantasaista markkinointimateriaalia (mm. verkkosivut, esitteet ja esittelykalvot). On myös tunnistettava, onko näkyvyys JUHTA:lle itseisarvo, vai tuleeko ensisijaisesti tuoda esiin jaostojen toimintaa ja niiden työn tuloksia.
- JUHTA voi myös määrä-ajoin järjestää toimintaansa, kokouksia ja vierailuja eri paikkakunnilla, joissa tutustutaan alueelliseen ja paikalliseen toimintaan.
- JUHTA:n rooliin kuuluu myös seurata sidosryhmiensä toimintaa ja käydä vuoropuhelua heidän kanssaan. Tässä apuvälineenä voi toimia vuorovaikutusraportti, joka laaditaan määrä-ajoin. JUHTA:n verkosto käsittää myös sen jaostot ja niiden verkostot.

4. Neuvottelukunnan kokousten aikataulu ja alustava sisältö

1. 28.2.2013
 - Järjestäytyminen
 - JUHTA asetuksen ja nimeämisten käsittely
 - Jaostojen asettamisen valmistelu
 - JHS asioiden käsittely
 - Valmistelun alla olevien hankkeiden esittelyt; Kuntien yhteinen tietoliikenneverkko, Kansallinen palveluväylä, Sosiaali- ja terveydenhuollon KA-työn valmistelu
2. 23.4.2013
 - Jaostojen nimeämiset, asettaminen ja toiminnan käynnistäminen (toimintasuunnitelmien laatiminen)
 - Neuvottelukunnan toimintasuunnitelmaluonnoksen käsittely

- Julkisen hallinnon ICT-toiminnon valtionosuuksista rahoittamien hankkeiden talouskatsaus
- Julkisen hallinnon ICT:n hyödyntämisstrategian toimeenpano sekä ICT2015-ohjelman esittely
- Talouspoliittisen ministerivaliokunnan linjaukset ICT asioiden osalta ja ATK-säästöjen toteuttaminen valtionhallinnossa
- JHS-asiat (JHS palveluväylästä, Pertiva, JHKA)

3. 11.6.2013

- Neuvottelukunnan toimintasuunnitelmaehdotuksen käsittely
- Jaostojen toimintasuunnitelmien käsittely
- Julkisen hallinnon ICT:n hyödyntämisstrategian toimeenpano
- Eri ministeriöiden merkittävien kehittämishankkeiden läpikäynti ja KA työ
- Kuntasektorin merkittävien kehittämishankkeiden läpikäynti (mm. Kuntaudistuksen ICT-tukihanke, Suomen Kuntaliiton painopisteet)
- Asiakaspalvelu 2014-hankkeen loppuarvio
- TORI hanke/laki esittely Juhtalle
- SADe-ohjelman tilannekatsaus

4. 19.9.2013

- JUHTA:n ja jaostojen yhteinen seminaari (esillä eri toimijoiden käytännön tekemistä)
Juhtan ja jaostojen suhde (esim. KA-linjaukset ja niiden käsittely)
- Jaostojen ja JUHTA:n toiminnan/toimintasuunnitelman esittely
- JulkICT-strategian toimeenpano ja ICT2015-ohjelma

5. 31.10.2013

- JUHTA:n asettamien jaostojen toimintasuunnitelmien käsittely
- JulkICT-strategian periaatepäätös ja toimeenpano
- Kuntien KY-verkon toimeenpanon tilanne
- täydentyy

6. 12.12.2013

- JUHTA:n asettamien jaostojen toimintasuunnitelmien hyväksyntä
- täydentyy

7. vuosi 2014, kuusi kokousta

8. vuosi 2015, kuusi kokousta